

Venäjä

Venäläinen Megafon vetäytymässä Lontoon pörsistä. 16.7. julkaistun suunnitelman mukaan Megafon, yksi Venäjän suurimmista mobiilioperaattoreista, tarjoutuu ostamaan vähemmistöosakkaiden osakkeet yhteensä 1,3 mrd. dollarilla. Noin 80 % yrityksen osakekannasta on Alisher Usmanovin ja Gazprombankin hallussa. Yhtiön mukaan se suuntautuu jatkossa enemmän digitaalisten palveluiden rakentamiseen Venäjällä, mikä voi tarkoittaa korkean riskin investointeja sekä tiivistä yhteistyötä valtionyhtiöiden kanssa.

Megafon tiedotti jo toukokuussa perustavansa Gazprombankin ja valtionyhtiö Rostecin kanssa yhteisyrityksen tuottamaan digitaalisia palveluita ja lohkoketjuun perustuvia ratkaisuja venäläisille yritysasiakkaille. Vetäytymispäätöksen takana lienee yrityksen strategisen muutoksen lisäksi myös huoli valtionyritysten tietojen valumisesta julkisuuteen sekä mahdollisesta pakotteiden laajentamisesta. Usmanov on vähitellen siirtänyt omistuksiaan eri yrityksissä Venäjälle.

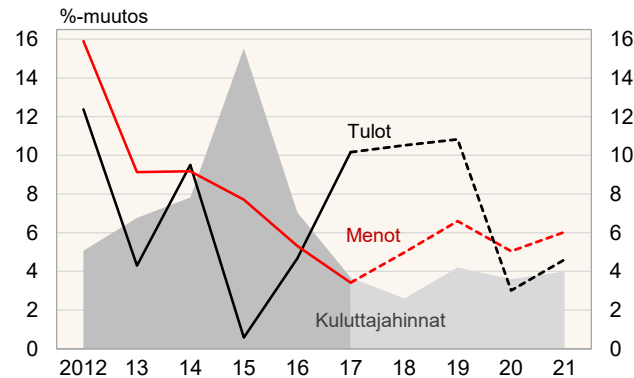
Venäjän julkisen talouden suunnitelmat lähivuosille muotoutumassa. Finanssiministeriön laatimissa julkisen talouden linjauksissa vuosille 2019–21 federaation, alueiden sekä valtion sosiaalirahastojen konsolidoidun budjetin tulojen kasvun arvioidaan jatkuvan nopeana vielä ensi vuonna. Federaatiobudjetin tulot kasvavat tänä ja ensi vuonna huomattavasti muiden budjettilohkojen tuloja vauhdikkaammin (noin 15 % vuodessa) melko korkean öljynhinnan ja arvonlisäveron korotuksen johdosta. Kaikki tulot öljyveroista ja arvonlisäverosta menevät jatkossakin federaatiobudjettiin.

Aluebudjettien tulojen kasvun odotetaan jatkuvan pari prosenttia inflaatiota nopeampana osin sen vuoksi, että alueille on tarkoitus alkaa vähitellen antaa kasvava osuus eräistä valmisteverotuloista. Toisaalta varojensiirtoja federaatiolta aluebudjetteihin aiotaan ryhtyä vähentämään. Sosiaalirahastojen tulojen ennakoitaan niin ikään lisääntyvän inflaatiota nopeammin, ja samalla eläkerahaston federaatiolta saamat varojensiirrot on tarkoitus pitää melko ennallaan. Rahastoihin menevät sosiaaliverot säilyvät näillä näkymin muuttumattomina, yhteensä 30 prosentissa työpaikkojen palkkasummista. Osan julkisen talouden budjettitulojen lisäyksestä finanssiministeriö arvioi tulevan paremmasta verojenkeruusta, kun sähköisten tietojärjestelmien kehittäminen jatkuu. Tulojen keruu arvonlisä-, sosiaali- ja työtuloveroista on kohentunut parina viime vuonna.

Linjauksissa julkisen talouden menojen kaavillaan kasvavan noin 2 % inflaatiota ripeämmin. Nopeimmin kasvavat federaatiobudjetin menot (pl. varojensiirrot muihin budjetteihin), mutta toisaalta aluebudjetteja koskevaan arvioon eivät vielä sisälly presidentti Putinin toukokuun virkaanastujaiskaasin kansallisten hankkeiden menot ainakaan täysimääräisesti. Tämä voi johtaa aluekohtaisiin muutoksiin verotuksen ja varojensiirtojen osalta. Julkisen talouden palkkojen korotuksiksi kaavillaan yleisesti ottaen inflaatiotahtia.

Sosiaalirahastojen menojen kasvun arvioidaan jäävän ensi vuodesta alkaen vain suunnilleen inflaatiotahdin mukaiseksi. Finanssiministeriön kuten myös työ- ja sosiaaliministeriön mukaan eläkeiän vähittäinen korottaminen, jota koskeva lakiluonnos on duuman käsittelyssä, voi kuitenkin aikaansaada sen verran menosäästöjä, että työstä pidättäytyvien eläkeläisten eläkkeitä voi olla mahdollista korottaa lähivuosina keskimäärin 6–7 % vuodessa.

Venäjän julkisen talouden budjettitulot ja -menot

Lähteet: Finanssiministeriö, Talousministeriö ja Rosstat.

Venäjällä muutoksia asuntorakentamisen rahoitukseen. Heinäkuun alussa voimaan tulleen lakimuutoksen myötä rakennusyhtiöt eivät enää voi rahoittaa rakentamista myymällä rakenteilla olevia asuntoja suoraan kuluttajille. Tämä malli on ollut Venäjällä jo pitkään varsin suosittu, sillä ostajat ovat siten saaneet asunnot huokeampaan hintaan ja rakennusyhtiöt edullista rahoitusta. Ostajan on kuitenkin ollut hyvin vaikea saada rahojaan takaisin, mikäli asunto ei jostain syystä olekaan valmistunut. Venäjän rakennusministeriön mukaan tällaisia ongelmatapauksia on tällä hetkellä runsaat 80 000, mutta eräiden arvioiden mukaan määrä voi olla jopa yli kaksinkertainen.

Lakimuutoksen mukaan ostajan täytyy maksaa rakenteilla oleva asunto erityiselle rakennuslupakohtaiselle pankkitilille, josta rakennusyhtiö voi nostaa rahat vasta asunnon valmistuttua. Tilille kootut varat kuitenkin helpottavat yhtiön luotonsaantia rakentamista varten. Ostajan tilille maksamat varat ovat pankkien talletustakuun piirissä ja ne korvataan jopa 10 miljoonaan ruplaan (140 000 euroa) saakka. Laki tiukentaa myös mm. muita rakentajien rahoitukseen ja vakavaraisuuteen kohdistuvia vaatimuksia.

Lakimuutoksen odotetaan kohentavan asunnonostajien oikeusturvaa ja poistavan markkinoilta epärehellisiä rakennusyhtiöitä. Toisaalta sen arvioidaan voivan vähentää asuntorakentamista ja nostaa asuntojen hintoja, koska monille yrityksille rakentamisen rahoitus vaikeutuu ja kallistuu. Viime vuosina asuntorakentamisen vuotuinen volyyymi on ollut Venäjällä noin 80 milj. m². Yksi presidentti Putinin toukokuun ukaasin tavoitteista on nostaa se 120 miljoonaan neliometriin vuodessa.

Kiina

Juanin heikkeneminen jatkuu heinäkuussa. Viime viikolla nähtiin suurin kuukausimuutos juanin dollarikurssissa vuoden 2005 tiukasta dollarirytköksestä luopumisen jälkeen. Torstaina 26.7. juan oli dollaria vastaan lähes 6 % heikompi kuin kesäkuun alussa. Dollarin kauppapainoinen kurssi on samalla aikavälillä pysynyt ennallaan. Samoin euroa vastaan juan on heikentynyt 6 % kesäkuun alusta. Juanin kauppapainotettu kurssi (NEER) on suunnilleen vuoden alun tasolla.

Kurssimuutokset ovat silti maltillisia. Tänä vuonna juanin keskimääräinen päivämäärämuutos dollaria vastaan on ollut 0,2 %, verrattuna esim. jenin sekä euron 0,4 ja ruplan 0,6 prosenttiin.

Juanin heikkeneminen on kiristänyt myös kauppapoliittista neuvottelutilannetta. Presidentti Trump syytti viime viikolla Kiinaa valuutan keinotekoisesta heikentämisestä viennin tukemiseksi. Kiinan ulkoministeriön mukaan heikkeneminen johtuu markkinatekijöistä, eikä Kiinalla ole aikomuksia devalvoida valuuttaansa viennin edistämiseksi.

Valuuttakurssikehitykseen vaikuttaa vahvan dollarin lisäksi Kiinan kotimarkkinoiden tilanne. Yhdysvaltojen jatkaessa koronnostojaan Kiina on keventänyt rahapolitiikkansa viritystä markkinaepävarmuuksien kasvaessa kasvun tukemiseksi.

Toisaalta viranomaiset eivät ole puuttuneet juanin heikkenemiseen samoin kuin kesän 2015 minidevalvaation jälkeen. Valuuttaviranomaisen SAFE:n mukaan pääoman ulosvirtauspaineet ovat nyt huomattavasti pienemmät kuin tuolloin. Tarvittaessa Kiinalla on keinot puuttua juanin heikkenemiseen.

Juanin kurssikehitys suhteessa dollariin ja euroon

Lähteet: Reuters ja EKP.

Kiinan keskuspankki myönsi liikepankeille rahoitusta yritysbondien oston. Lehtitietojen mukaan keskuspankki käyttää ns. kohdennettua rahoitustaan tarjoamalla vakuudellisia MLF-lainoja pankeille, jos ne sijoittavat varat rahoitussektorin ulkopuolisten yritysten joukkovelkakirjoihin. Talouslehti Caixinin mukaan MLF-lainaa saa 1:1 AA+ ja korkeamman luottoluokituksen bondien oston ja kaksinkertaisesti, jos pankki on halukas investoimaan tätä matalamman luokituksen joukkovelkakirjoihin. Keskuspankki ei

siis suoraan osta yritysten velkakirjoja taseeseensa, ja riskit jäävät liikepankkien kannettaviksi. MLF-lainojen vakuuksia laajennettiin kesäkuussa AA - AAA- luottoluokituksen yritysbondeihin (ks. [Viikkokatsaus 23/2018](#)).

Lehtitietojen mukaan keskuspankki käytti ns. window guidance –politiikkaansa ja pyysi liikepankeilta viime viikolla arvioita heinäkuun suunnitelluista yritysbondiostoista. Maanantaina 23.7. keskuspankki myönsi uusia vuoden mittaisia MLF-lainoja 502 mrd. juanin arvosta (74 mrd. USD), jotka Caixinin tietojen mukaan on allokoitu tätä tarkoitusta varten. Aiemmin heinäkuussa MLF-lainoja laskettiin liikkeelle 189 mrd. juanin arvosta erääntyvien lainojen kattamiseen.

Vuoden mittaisten MLF-lainojen korko on 3,3 %. Saman maturiteetin AAA+ -luokitettujen yritysbondien korko pankkienvälisillä markkinoilla oli maanantaina 4,0 % ja huomattavasti riskisempien AA- luokitettujen bondien korko 6,7 %.

Yrityssektorin riskit ovat nousseet kuluvana vuonna esiin, kun velkakirjalainojen maksulaininlyönnit ovat lisääntyneet, mikä on tehnyt sijoittajista haluttomia investoimaan erityisesti riskisempiin bondeihin. Samalla korkoero korkeamman ja matalamman luottoluokituksen bondeissa on kasvanut. Yritysten rahoituksen saatavuus on hankaloitunut, kun toisaalla myös varjopankkisektorin lainanantoa pyritään suitsimaan. Myös valvontaviranomainen CBIRC ohjeisti pankeja viime viikolla ”aktiivisesti alentamaan” pienyritysten rahoituskustannuksia ja parantamaan rahoituksen saatavuutta. Suuria pankeja kehoitettiin näyttämään tässä esimerkkiä.

Kiinalaisyhtiöiden lukumäärä kasvaa maailman suurimpien yritysten listalla.

Fortune-aikakauslehden tuoreen *Global 500* -listauksen mukaan maailman 500 suurimman yrityksen joukkoon mahtuu jo 111 kiinalaisyritystä (sis. yritykset, joiden pääkonttori on Hongkongissa). Taiwanilaisia yrityksiä listalla on 9, brasilialaisia ja intialaisia 7 ja venäläisiä 4. Viime vuonna kiinalaisyrityksiä oli 500 suurimman joukossa 109 ja vuosituhaten alussa vain 10. Yhdysvaltalaisyrityksiä uusimmalla listalla on 126 ja japanilaisia 52. Lista perustuu yritysten maaliskuun lopussa päättyneen tai sitä edeltävän tilivuoden liikevaihtoon.

Yhdysvaltalainen vähittäiskaupparyitys Walmart pitää edelleen listan kärkisijaa yli 500 mrd. dollarin liikevaihdolla. Viime vuoden tapaan sijoilta 2–4 löytyvät Kiinan valtio-omisteiset energia-alan jätit State Grid, Sinopec Group ja China National Petroleum (326–349 mrd. dollaria). Sadan suurimman yrityksen joukossa olevista 22 kiinalaisyrityksestä ainoastaan Huawei (sijalla 72) ei ole valtio-omisteinen. Viime vuoden listalla olivat myös yksityiset kiinalaisyhtiöt Anbang, CEFC, HNA ja Wanda. Fortunen mukaan yritykset yltäisivät liikevaihdoltaan yhä listalle, mutta ne jätettiin pois mm. yritysten liiketoimintaan kohdistuvien vaikeuksien tai laittomaan toimintaan liittyvien tutkintaprosessien takia.

Listan yrityksistä kannattavin on yhdysvaltalaisyritys Apple yli 48 mrd. dollarin vuosituotolla. Kannattavimpien 10 yrityksen joukkoon kiinalaisyrityksistä mahtuvat kaikki 4 suurta valtio-omisteista pankkia (ICBC, CCB, ABC ja BOC).